

Jarní salát s grilovaným melounem a sýrem feta

Jarní slunce už má sílu a květen nás doslova táhne ven ze dveří. Vzduch voní posečenou trávou, zahrady kvetou, a to znamená jediné: přišel čas rozpálit grily. Křupavá klobása nebo šťavnatý steak jsou klasika. Ale co kdybyste navíc letos své sousedy a rodinu překvapili něčím naprosto netradičním, co doplní grilované pochoutky?

Zapomeňte na nudné okurkové saláty. Máme pro vás recept na bohatý listový salát s grilovaným melounem, sýrem feta a medovou zálivkou. Možná to zní exoticky, ale věřte nám – kombinace horkého, zkaramelizovaného ovoce, slaného sýra a sladkého daru od našich včel je návyková. Je to osvěžující, lehké a ke grilovanému masu naprosto nepřekonatelné.

Příprava: 15 minut (plus 5 minut na grilu)

Počet porcí: 4

Co budete potřebovat na salát:

- velkou mísu mixu listových salátů
- hrst čerstvé máty
- 1/4 menšího vodního melounu
- 200 g sýru feta (nebo kvalitního balkánského sýru)
- trochu olivového oleje na potřetí melounu

Co budeme potřebovat na medovo-limetkovou zálivku:

- 2 polévkové lžíce tekutého medu
- šťávu z 1/2 až 1 limetky (podle chuti)
- 3 lžíce extra panenského olivového oleje
- špetku soli a čerstvé drcené pepře

Postup:

1. Meloun nakrájejte na silnější trojúhelníky (cca 2 cm). Lehce je potřete olivovým olejem a položte na rozpálený gril. Stačí 2 minuty z každé strany, dokud se neobjeví mřížkování. Meloun tím získá jemně uzenou chuť. Poté ho sundejte a nakrájejte na kostky.
2. V misce prošlehejte med, limetkovou šťávu a olivový olej se solí a pepřem. Med by se měl v limetce úplně rozpustit, aby vznikla hladká emulze.
3. Do velké mísy dejte všechny omytý a osušený listový salát. Přidejte natrhané listy máty. Vše zlehka promíchejte s polovinou zálivky, aby se listy krásně obalily.
4. Finále: na zelené lůžko vyskládejte kostky teplého melounu a navrch nadrobte sýr feta. Vše zakápněte zbytkem zálivky. Už nemíchejte, aby salát vypadal na stole krásně nadýchaně.

Akce v obci

30.5.2026

Máje

Sobota 30. května bude patřit oslavám, které nabídnou víc než jen tradiční májku. Přijďte už odpoledne, které začne májovými trhy ve statku a zůstaňte až do večera, kdy pro vás obec chystá bohatý program.

31.5.2026

Dětský den

SK Slavia Drahelčice ve spolupráci s Hasiči Drahelčice a za podpory obce Drahelčice zve všechny malé i velké na oslavu Dne dětí. Akce proběhne v neděli 31. května 2026 na místním fotbalovém hřišti.

Soutěž

Na web www.namaleruzi.cz do sekce Život Na Malé Růži vkládáme každý měsíc aktivitu. V té květnové se ukrývá i soutěž. Pošlete nám vylustěné heslo do konce května na e-mail sousede@namaleruzi.cz.

Z došlých odpovědí vylosujeme jednoho výherce, kterému zašleme v první polovině června poukázku na **500 Kč do e-shopu Včelařství Domovina**.

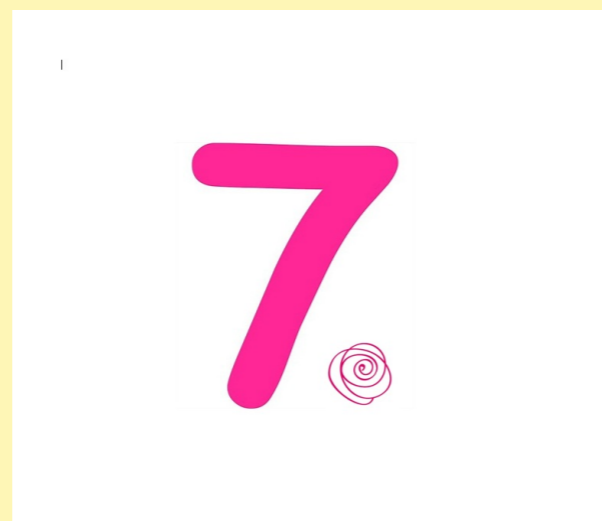
pravidla soutěží:

Chystáme pro vás 7. etapu výstavby rodinných domů a bytů

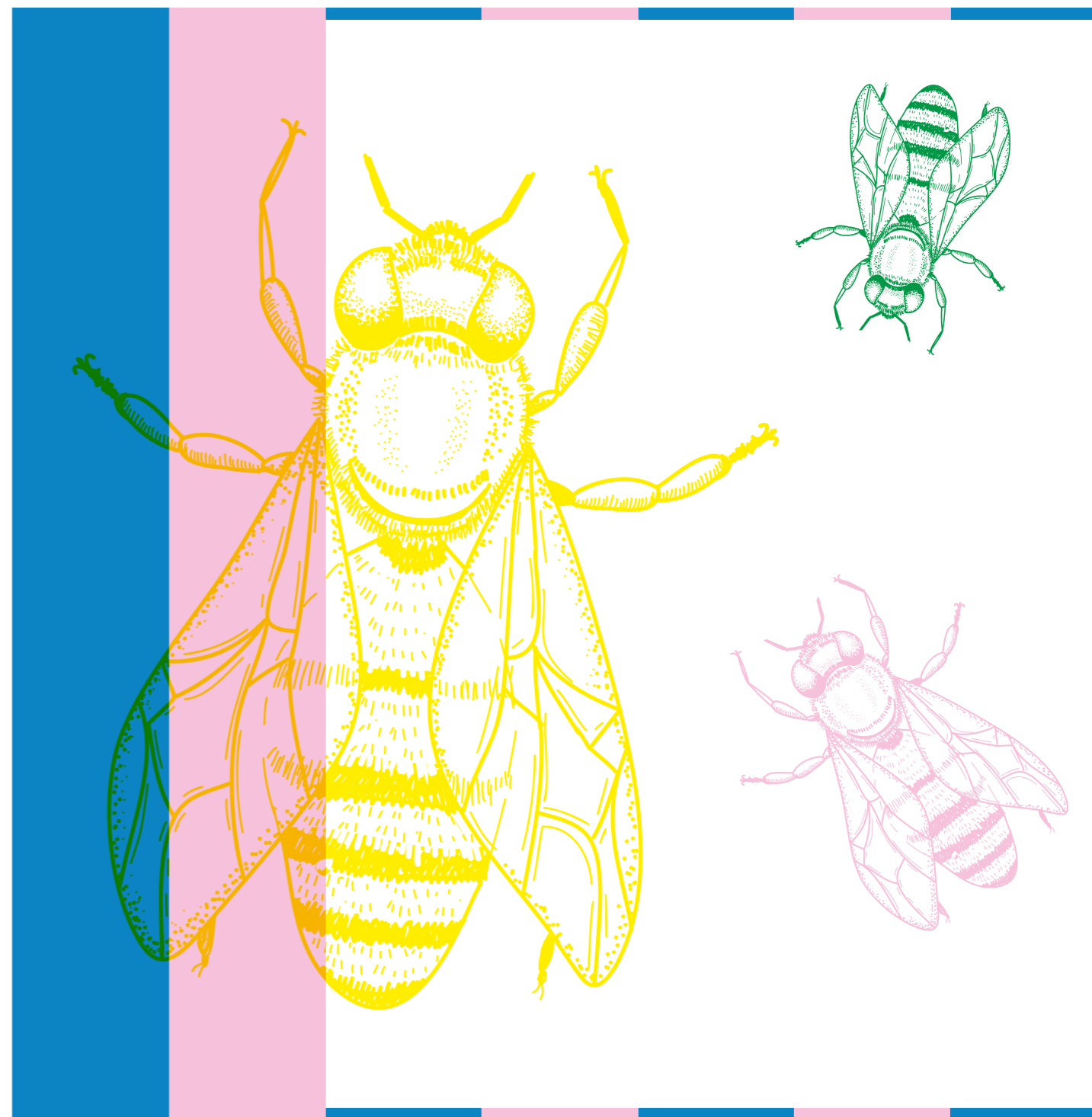
Chcete-li být v předstihu informováni o zahájení prodeje 7. etapy projektu Na Malé Růži, zašlete nám vaše kontaktní údaje na info@namaleruzi.cz.

Oslovíme vás tak s nabídkou mezi prvními.

Růžové noviny 05

Drahelčický sousedský měsíčník, květen 2026

O Malé Růži v Drahelčicích

Co vás čeká v květnu

Fascinující svět včel
Jarní salát s melounem
Domácí voskové ubrousky
Soutěž
Akce v obci

růžový playlist

naši sousedé

Pro F&S group vydává Idealab, s.r.o.
Editorky: Adéla Zahálková, Kamila Zemanová
sousede@namaleruzi.cz

Toto číslo vychází v květnu 2026.
Neprodejné.
www.namaleruzi.cz/zivot-na-male-ruzi

Fascinující svět včel a jejich darů

Květen je v Drahelčicích bezpochyby nejkrásnějším měsícem v roce. Stačí se projít kolem zahrad v nové zástavbě nebo starými uličkami k rybníku – vzduch voní rozkvetlými stromy, zahrady hrají všemi barvami a trávníky svítí žlutými pampeliškami. S touto explozí barev se ale pojí i jeden nezaměnitelný zvuk: vytrvalé bzučení. Právě teď, v období vrcholného jara, se do práce naplno opřela neviditelná armáda, bez které by naše krajina brzy utichla. Pojdme nahlédnout pod pokličku (nebo spíše pod víko úlu) včely medonosné.

Život v úlu

Včelstvo není jen skupina hmyzu, je to tzv. superorganismus. Žádná včela nepřežije sama, ale společně tvoří společenství, které má přísná pravidla a fascinující dělbu práce. V jednom úlu může v těchto dnech žít 40 až 60 tisíc jedinců.

Matka (královna)

Královna je v celém úlu jediná a na první pohled ji poznáte podle protáhlého, elegantního zadečku. Není to však panovnice v lidském slova smyslu, která by vydávala rozkazy – je spíše biologickým motorem. V květnu, kdy je příroda v největším rozpuku, dokáže naklást až 2 000 vajíček za jediný den, což je váha odpovídající jejímu vlastnímu tělu. Její nejdůležitější zbraní je však „mateří látka“. Tento speciální feromon se dotykem šíří od včely ke včele jako neviditelná zpráva: „Matka je tu, jsme v bezpečí, pracujte.“ Jakmile tato vůně zeslábně, celý úl během několika minut pozná, že je v ohrožení, a začne okamžitě jednat. Královna je symbolem kontinuity; zatímco její dcery umírají po týdnech, ona může v čele včelstva stát až pět let.

Dělnice

Dělnice jsou skutečnými hrdinkami. Jsou to sice nedovyvinuté samičky, ale na jejich bedrech leží veškerá tíha přežití. Jejich život je naplánován na dny přesně podle toho, jak jim dozrávají různé žlázy v těle.

- **Dny 1–3 (uklížečky):** sotva se vylíhnou, začínají s úklidem. Připravují buňky v plástech, aby byly dokonale čisté pro další vajíčka.
- **Dny 4–12 (chůvy):** jejich tělo začne produkovat mateří kašičku. Stávají se z nich kojné, které neúnavně krmí tisíce hladových larev.
- **Dny 13–18 (stavitelky a zpracovatelky):** začínají jim fungovat voskotvorné žlázy. Jako zruční architekti staví nové pláсты z vosku, který vypocují na svém břichu. Zároveň přebírají nektar od starších sester a zahušťují ho v med.
- **Dny 19–21 (strážkyně):** postaví se k vchodu do úlu (česnu). Kontrolují pachem každého přichozícího a neohroženě brání domov před vosami nebo cizími včelami.
- **Dny 21 až do konce (létavky):** teprve teď se z nich stávají ty včely, které známe z rozkvetlých luk. Létají kilometry daleko, navštěvují tisíce květů a nosí drahocenný nektar a pyl. Tato práce je tak vysílující, že se jejich křídla doslova „ulétají“. Letní včela se tak obětuje pro celek během pouhých šesti týdnů života.

Trubci

Trubci jsou včelí samci, které poznáte podle robustního těla a obrovských očí, které pokrývají téměř celou hlavu. Tyto oči mají jediný účel: spatřit královnu vysoko na obloze během tzv. svatebního letu. Trubci v úlu nepracují, nesbírají pyl a nemají ani žihadlo, kterým by se mohli bránit. Jsou to „vzdušní rytíři“, jejichž celoživotním posláním je jediný okamžik spojení s matkou. Jejich osud je však melancholický. Pokud se trubci podaří matku oplodnit, ihned poté hyne. Ti, kteří takové štěstí (či neštěstí) neměli, dožívají v úlu do konce léta. Jakmile ale začne ubývat nektaru, včely dělnice přestanou být milosrdné. Trubce, kteří by jen ujídali zimní zásoby, nemilosrdně vytlačí z úlu ven, kde tito jedinci uhynou hladu a chladem.

Víte, že... včely používají tzv. vrtivý tanec?

Včela-průzkumnice dokáže díky němu sdělit ostatním přesný úhel a vzdálenost od rozkvetlého stromu. Je to nejpřesnější biologická navigace na světě.

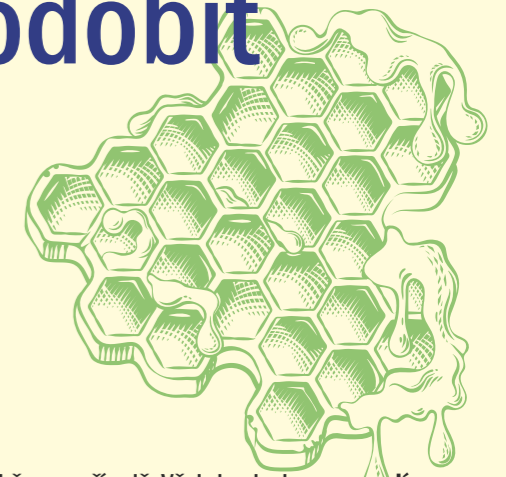
Včelí bodnutí

Pro mnohé z nás je bzučení v blízkosti ucha signálem k útěku nebo zběsilému mávání rukama. Přitom včela medonosná je od přírody mírumilovný tvor. Na rozdíl od útočných vos ji vaše zmrzlina nebo limonáda nezajímá. Pokud vás bodne, je to pro ni akt nejvyšší oběti – akt, který jí stojí život.

I když bodnutí bolí, pro lidské tělo může být v malých dávkách paradoxně darem. Včelí jed, odborně apitoxin, je složitý koktejl enzymů a peptidů, který má silné protizánětlivé účinky. Již po staletí se využívá k léčbě chronického revmatismu, artritidy nebo zánětů šlach. Apitoxin totiž v místě vpichu vyvolá silné prokrvení a nastartuje imunitní systém k regeneraci tkání. Existují specializovaní terapeuti, kteří pod lékařským dohledem aplikují včelí bodnutí na akupunkturální body k léčbě bolestí zad či roztroušené sklerózy.

Včelí lékárna: produkty, které věda nedokáže napodobit

Včely jsou fascinující chemičky. Do každého svého produktu vkládají unikátní enzymy ze svých žláz, čímž vytvářejí látky s tak složitým složením, že je v laboratoři prostě nevyrobíte. Když si domů od místního včelaře přinesete sklenici medu nebo kousek vosku, držíte v ruce čistý kus přírodní inteligence.

Med

Med je výsledkem neuvěřitelné dřiny, kdy včely sbírají nektar z květů nebo medovic (sladkou šťávu z jehličí a listů) a v úlu ji zahušťují máváním křídel. Med obsahuje přes 180 různých látek – od minerálů a vitamínů až po antioxidanty a enzymy, které ničí bakterie.

Světlý kvěťový med je plný energie z jarních luk, zatímco tmavý lesní (medovicový) med vyniká vysokým obsahem minerálních látek. Med se nikdy nekazí. V egyptských pyramidách našli archeologové tisíce let starý med, který byl stále jedlý.

Propolis

Představte si úl: 50 000 jedinců na malém prostoru, teplo a vlhkost. To je ideální místo pro plísňe a viry. Přesto je úl jedním z nejčistších míst v přírodě. Proč? Kvůli propolisu. Včely sbírají pryskyřici ze stromů a míchají ji se svými slinami. Propolis je velmi účinný proti zánětům. Tinktura z něj dokáže zázraky s afty, bolavými dásněmi nebo drobnými rankami. Pro včely je to „chemický štít“, pro nás nejstarší známé antibiotikum.

Včelí pyl a perga

Včely nesbírají jen sladký nektar, ale i pyl, který nosí v rouskách na zadních nožičkách. Pyl je pro ně zdrojem bílkovin a vitamínů. Když včely pyl udusají do plástů a zalijí medem, nastane mléčné kvašení. Tím vznikne perga neboli včelí chléb. Je to nejvstřebatelnější forma vitamínů, jakou příroda nabízí. Pomáhá při únavě, stresu a je to naprostý životabudič pro lidský organismus.

Vosk

Včelí vosk nevzniká sběrem v přírodě. Včely ho doslova vypocují ve formě malých šupinek na svém břichu. Na výrobu jednoho kilogramu vosku musí včely spotřebovat zhruba 5–10 kg medu.

V kosmetice ho najdete v balzámech na rty, protože vytváří ochrannou bariéru, ale zároveň kůži nechává dýchat. Svíčky z pravého vosku navíc při hoření čistí vzduch a voní tak, jak to žádná umělá esence nedokáže.

Mateří kašička

Tato bílá rosolovitá hmota je tím nejcennějším, co v úlu vzniká. Je určena výhradně pro larvy budoucích královen. Díky této „superpotravě“ vyroste královna do dvojnásobné velikosti a dožije se až 5 let, zatímco dělnice krmené běžnou stravou umírají po 6 týdnech. V medicíně se mateří kašička používá k posílení imunity, při rekonvalescenci nebo jako luxusní složka omlazujících krémů.

DIY: Domácí voskové ubrousky

Pokud vám doma zbyl kousek pravého včelího vosku nebo jste si ho poříдили u místního včelaře, můžete si během pár minut vyrobit pomocníka, kterého si zamilujete. Včelí ubrousky jsou omyvatelné, znovupoužitelné a udrží pečivo, sýry nebo zeleninu mnohem déle čerstvé. Vosk totiž dovoluje potravinám „dýchat“, ale zároveň je chrání před vysycháním. Jsou ideální všude tam, kde běžně používáte plastovou folii nebo alobal, a navíc díky krásným vzorům látek rozzáří každou svačinovou krabičku.

Co budete potřebovat:

- 100% bavlněnou látku (čím jemnější plátno, tím lépe se s ním pracuje)
- včelí vosk (strouhaný nebo v pecičkách)
- přírodní pryskyřici a rostlinný olej (např. jojobový) – pryskyřice prodlužuje životnost vrstvy a zajišťuje lepivost, olej dodává látce pružnost a zabraňuje praskání vosku
- pečicí papír a žehličku
- nůžky (ideálně entlovací – zubaté, aby se okraje netřepily)

Postup výroby:

1. **Příprava:** látku vyperte a nastříhejte na požadované rozměry. Menší čtverce (20 x 20 cm) jsou skvělé na rozkrojené ovoce, sýry či sklenice, větší (35 x 35 cm) hravě zabalí i vánočku, mazanec nebo bochník chleba.
2. **Vrstvení:** na žehličku prkno položte pečicí papír, na něj látku a rovnoměrně ji posypejte směsí vosku, špetkou drčené pryskyřice a přidejte pár kapek oleje.
3. **Zažehlení:** přikryjte druhým kusem pečicího papíru a horkou žehličkou (stupeň bavlna, bez napařování) přejíždějte tak dlouho, dokud se směs nevpije do každého vlákna látky. Vosk „vytlačte“ žehličkou až úplně ke krajům.
4. **Zatuhnutí:** opatrně sejměte papír, ubrousek chyťte za rohy a párkrát jím mávněte ve vzduchu. Během pár sekund vosk zatuhne a máte hotovo.

